

PAGSIMULA SA PROSESO NG PAGGAWA NG DESISYON

1

ARALIN

TALAAN NG MGA TATALAKAYIN

- Panimula
- Mabilisang Paghagis
- Hayaan Itong Dumaloy
- Kanlungan: Pagtukoy ng Problema
- Konklusyon
- Pagtatasa sa Estudyante

MGA LAYUNIN

Malalaman ng mga estudyante kung bakit ang ilang desisyon ay mas mahirap kaysa sa iba.

Malalaman ng mga estudyante na ang mga desisyon ay naiimpluwensiyahan ng maraming salik.

Matutukoy at mailarawan ng mga estudyante ang mga hakbang ng proseso ng paggawa ng desisyon.

Sisimulan ng mga estudyante ang simulasyon ng kanlungan, na nagbibigay-daan sa mga estudyante sanayin ang proseso ng paggawa ng desisyon.

MGA KINAKAILANGANG MATERYALES

- Isang malambot na bola o isang bola ng mga na-roll up na medyas (Bahagi I)
- Anim na malalaking piraso ng poster board, at anim na mahabang piraso ng papel (Bahagi II)
- Isang manila folder para sa bawat grupo ng anim o pitong estudyante (Bahagi III)

Panimula

3 Minuto

Ipaliwanag sa mga estudyante na sa ngayon sisimulan nilang pag-aralan ang proseso ng paggawa ng desisyon. Simulan ang talakayan sa pamamagitan ng paghiling sa mga estudyante na isaalang-alang ang lahat ng mga desisyon na kanilang ginawa nitong araw hanggang ngayon. Maghalinhinan ang tatlong boluntaryo sa pagsulat ng mga sagot ng mga estudyante sa pisara upang mabilis na makapagsabi ang mga estudyante ng mga sagot sa loob ng isang minuto.

Ipatala sa mga boluntaryo ang bilang ng mga desisyon na ginawa ng klase. Ang bilang ay dapat na malaki. Ipunto sa mga estudyante na ang mga tao ay gumagawa ng maraming desisyon araw-araw, ang ilan ay madali at ang ilan ay mas mahirap. Ipaliwanag na ang aralin sa araw na ito ay tutulong sa kanila na malaman ang proseso ng paggawa ng desisyon, na maaaring gawing mas madali ang mahihirap na desisyon.

Bahagi I: Mabilisang Paghagis

10 Minuto

Layunin: Tutuklasin ng mga estudyante kung bakit ang ilang desisyon ay mas mahirap kaysa sa iba at matututunan na ang mga desisyon ay naiimpluwensiyahan ng maraming mga salik.

1. Makikilahok ang mga estudyante sa isang aktibidad na humihiling sa kanila na gumawa ng pagpili.

Hawakan ang malambot na bola o ang bola ng na-roll up na medyas. Ipaliwanag na magtatanong ka at pagkatapos ay ihahagis mo ang bola sa isang estudyante. Ang estudyante ay may tatlong segundo upang sagutin ang tanong at ihagis pabalik sa iyo ang bola. Pagkatapos ay uulitin mo ang gawain na may iba't ibang mga tanong at iba't ibang mga estudyante.

Ihagis ang bola. Magsimula sa pamamagitan ng pagtatanong sa mga estudyante na gumawa ng madaling mga desisyon. Halimbawa:

- Anong palabas ang panonoorin mo sa telebisyon ngayong gabi?
- Anong kulay ang pipiliin mo para sa isang bagong kotse?

Kung posible, ihagis ang bola sa bawat estudyante.

2. Tutugon ang mga estudyante sa lalong kumplikadong mga tanong.

Habang nagpapatuloy ang laro, dagdagan ang kahirapan ng mga tanong. Halimbawa:

- Kung may nakita kang pera, ano ang gagawin mo dito?
- Kung ang aso mo ay nagkasakit ng grabe, patutulugin mo ba ito o gagastos ng maraming pera hangga't maaari upang gamutin ito?

Pagkatapos, tanungin ang mga estudyante tungkol sa proseso na ginagamit nila sa paggawa ng mga desisyon. Halimbawa:

- Paano ka nagpasya na ayusin ang buhok mo ng ganyan?
- Paano mo napili ang iyong trabaho pagkatapos ng pag-aaral?

3. Tatalakayin ng mga estudyante kung bakit mas mahirap ang ilang desisyon kaysa sa iba.

Talakayin kung ano ang naranasan ng mga estudyante sa panahon ng laro. Magtanong ng mga tanong tulad ng sumusunod:

- Bakit naging madali ang ilang desisyon? Bakit naging mas mahirap ang ilang desisyon?
- Makakatulong ba kung alam mo ang iniisip ng iyong mga kaibigan tungkol sa sitwasyon? Bakit?
- Kung mayroon kang higit pang impormasyon, magiging mas madali ba ang pagpili? Anong uri ng impormasyon ang nais mong malaman?

Gabayan ang mga estudyante sa pag-unawa na ang mga kahihinatnan ay kadalasang nagpapahirap sa mga desisyon. Kadalasan, kung mas malubha ang mga kahihinatnan, mas mahirap ang pagdesisyon.

Hilingin ang mga estudyante na magmungkahi ng iba pang mga salik na maaaring makaimpluwensya sa mga desisyon na kanilang ginagawa. (Maaaring tumugon ang mga estudyante: peer pressure, mga personal na paniniwala, mga opinyon ng isang taong iginagalang nila.) Ipaliwanag sa kanila na ang gayong mga salik ay nakakaapekto sa mga pagpili na kanilang ginagawa.

Bahagi II: Hayaan Itong Dumaloy

10 Minuto

Layunin: Tutukuyin ng mga estudyante ang mga hakbang ng proseso ng paggawa ng desisyon at lumikha ng isang flowchart upang ilarawan ang proseso.

1. Tutukuyin ng mga estudyante ang mga hakbang ng proseso ng paggawa ng desisyon.

Hilingin sa mga estudyante na isipin kung ano ang kanilang natutunan tungkol sa mga salik na kanilang isinasaalang-alang kapag gumagawa ng desisyon (hal. mga kahihinatnan, impluwensiya ng mga kasamahan, personal na paniniwala). Sabihin sa kanila na magmungkahi ng mga hakbang na sa palagay nila ay dapat gawin ng mga tao kapag gumagawa ng isang mahalagang desisyon. Kapag nakalikha na ng listahan ang mga estudyante, hilingin sa kanila na ilagay sa pagkakasunud-sunod ang mga hakbang. Ang pangwakas na listahan ay dapat na katulad ng sumusunod:

1. Tukuyin ang isyu.
2. Mangalap ng impormasyon.
3. Bumuo ng mga alternatibo.
4. Suriin ang mga kahihinatnan.
5. Gumawa ng desisyon.

6. Isaalang-alang ang feedback at suriin.

Ipaliwanag na ang pangwakas na hakbang—isaalang-alang ang feedback at suriin—ay maaaring magresulta sa pagbabalik sa unang hakbang upang muling gawin ang desisyon. Ang paggawa ng desisyon ay maaaring maging isang proseso ng pag-uulit-ulit. Kung minsan, kailangang bumalik ang isa sa simula ng proseso o ulit-ulitin nang maraming beses ang isang hakbang.

2. Lilikha ng flowchart ang mga estudyante na nagpapakita ng proseso ng paggawa ng desisyon.

Ipakita sa klase ang sumusunod na pangyayari: sinusubukan ng lokal na lupon ng paaralan na magdesisyon kung dapat bang magsuot ng uniporme sa paaralan ang mga estudyante sa inyong hayskul.

Hatiin ang klase sa anim na grupo. Sabihin sa mga estudyante na ilalarawan ng bawat grupo ang isang hakbang ng proseso ng paggawa ng desisyon tungkol sa pagpili ng lupon ng paaralan. Bigyan ang bawat grupo ng isang malaking piraso ng poster na papel at isang mahabang piraso ng papel.

Magtalaga sa bawat grupo ng isang hakbang sa proseso ng paggawa ng desisyon. Sabihin sa kanila na isaalang-alang at talakayin ang problemang may kinalaman sa hakbang na itinalaga sa kanila. Halimbawa, tatalakayin ng grupo ng “pangangalap ng impormasyon” kung paano mangangalap ng makabuluhang impormasyon ang lupon ng paaralan upang makatulong sa paggawa ng desisyon nito. Sa kanilang poster na papel, ilalarawan ng mga grupo ang kanilang mga itinalagang hakbang sa proseso ng paggawa ng desisyon. Dapat nilang gamitin ang mahabang piraso ng papel upang gumawa ng isang arrow na gagamitin upang ikonekta ang kanilang mga hakbang sa susunod na hakbang.

Kapag tapos na ang mga estudyante, tipunin ang mga hakbang at i-post ito sa isang bulletin board o dingding. Ikonekta ang lahat ng mga hakbang gamit ang mga arrow. Suriin ang mga resulta upang palakasin ang mga hakbang sa proseso ng paggawa ng desisyon.

Bahagi III: Kanlungan: Pagtukoy ng Problema

30 Minuto

Layunin: Sisimulan ng mga estudyante ang isang simulasyon, na magpapatuloy sa buong modyul na ito, at magpraktis ng unang hakbang ng proseso ng paggawa ng desisyon (ilarawan ang isyu).

1. Naghahanda ang mga estudyante para sa isang simulasyon na nagtatampok ng paggawa ng desisyon.

Ipaliwanag sa mga estudyante na sila ngayon ay magsisimulang magtrabaho sa proseso ng paggawa ng desisyon, gaya ng ipinapakita sa kanilang mga flowchart. Ipaliwanag na ang aktibidad ay magpapatuloy sa susunod na ilang aralin.

Hatiin ang klase sa mga grupo na may anim o pitong katao. Bigyan ang bawat grupo ng manila folder. Ipasulat sa isang miyembro ng grupo ang lahat ng pangalan ng mga miyembro sa folder. Sabihin sa mga estudyante na ang lahat ng gawain sa grupo at mga tala may kaugnayan sa aktibidad na ito ay dapat itago sa mga folder. Kokolektahin mo ang mga ito sa dulo ng bawat sesyon at ipamahagi ang mga folder sa simula ng susunod.

Ipaliwanag ang sumusunod na kalagayan sa mga grupo:

Ang inyong grupo ay binubuo ng mga miyembro ng isang pederal na ahensya sa Washington, D.C., na may pananagutan sa pagpapatakbo ng mga kanlungan sa malalayong outpost ng sibilisasyon. Walang anu-ano, sumiklab ang Ikatlong Digmaang Pandaigdig at nagsisimulang bumagsak ang mga bomba nukleyar, na sumisira sa mga lugar sa buong daigdig. Nagsipuntahan ang mga tao sa anumang available na kanlungan. Nakatanggap ka ng desperadong tawag mula sa isa sa iyong mga istasyon na humihingi ng tulong.

Waring 10 katao ang dumating na naghahanap ng kanlungan, ngunit may sapat lamang na espasyo, hangin, pagkain, at tubig sa kanlungan para sa anim na tao sa loob ng tatlong

buwan, na siyang tagal na dapat silang manatili sa ilalim ng lupa bago sila makaalis nang ligtas. Nauunawaan nila na kung kailangan nilang magdesisyon sa kanilang sarili kung aling anim ang dapat pumasok sa kanlungan, malamang na sila ay maging di-makatwiran at magsimulang mag-away. Kaya, nagdesisyon silang tumawag sa inyong departamento at ibigay sa inyo ang desisyon. Susundin nila ang iyong desisyon.

Ipaliwanag sa mga estudyante na, bilang isang grupo, kailangan nilang magdesisyon kung sinong apat na tao ang aalisin sa kanlungan. Ipakilala sa kanila ang sumusunod na mahahalagang bagay:

- Posible na ang anim na tao na kanilang pinili na manatili sa kanlungan ay maaaring ang tanging anim na tao na natitira upang ipagpatuloy ang lahi ng tao.
- Dapat (ang grupo ng ahensya ng pederal) na gumawa kayo ng desisyon—walang mga eksepsyon.

2. Sisimulan ng mga estudyante ang simulasyon sa pamamagitan ng pagtukoy ng problema.

Ipaliwanag sa mga estudyante na ang kanilang responsibilidad ngayon ay maingat na tukuyin ang problema. Tagubilinan ang mga estudyante na maglaan ng 10 minuto upang isulat ang malinaw na kahulugan ng sitwasyon, kasama ang lahat ng mga salik na sa palagay nila ay mahalaga.

Tagubilinan ang mga miyembro ng grupo na pag-isipan ang pinakamahalagang batayan (kabilang ang mga pangunahing paniniwala at pamantayan) na isasaalang-alang kapag gumagawa ng desisyon na ito. Sabihin sa mga estudyante na isama ang anumang resulta na gusto ng grupo. Bilang isang prompt, itanong, “Anong mga katangian ang mahalaga: katalinuhan, pagkamalikhain, kabaitan, o iba pang mga katangian?” Bigyan ang mga estudyante ng 10 minuto upang isulat ang kanilang mga sagot.

3. Tatalakayin ng mga estudyante ang kanilang gawain sa grupo.

Sabihin sa bawat grupo na ibahagi sa klase ang kahulugan nito. Itanong:

- Anong mga kahirapan ang naranasan ninyo nang isulat ng inyong grupo ang kahulugan ng problema?
- Bakit kinakailangang magkaroon ng malinaw na kahulugan ng isang problema kapag gumagawa ng desisyon?

Gabayan ang mga estudyante na maunawaan na ang pagkakaroon ng malinaw na kahulugan ng problema ay tumutulong sa kanila na tumuon sa bawat partikular na aspeto ng problema at tumutulong na matiyak na hindi sila magambala sa kalaunan ng mga bagay na hindi bahagi ng isyu.

Sabihin sa mga grupo na ibalik ang kanilang mga materyales sa kanilang mga folder. Kolektahin ang mga folder.

Konklusyon

2 Minuto

Tanungin ang mga estudyante kung gaano kadalas sila gumagawa ng mga desisyon. Hilingin sa kanila na ipaliwanag kung paano ginagawa ang mabubuting desisyon. Kunin sa mga estudyante ang mga sumusunod na **pangunahing punto** na itinuro sa araling ito:

- Maraming desisyon ang ginagawa ng mga tao araw-araw, ang ilan ay mas mahirap kaysa sa iba.
- Ang mga desisyon ay naiimpluwensiyahan ng maraming salik, kasama na ang mga paniniwala at pamantayan.
- Ang pagsunod sa proseso ng paggawa ng desisyon ay nagreresulta sa pinakamahusay na mga desisyon.
- Ang isang malinaw na kahulugan ng problema ay humahantong sa isang mas mahusay na pag-unawa sa isyu.

Pagtatasa sa Estudyante

1. Ano ang mga salik kung bakit ang ilang desisyon ay maaaring maging mas mahirap kaysa sa iba?
2. Ilista ang tatlong salik na nakakaimpluwensiya sa iyong mga ginagawang desisyon.
3. Ilista ang mga hakbang sa proseso ng paggawa ng desisyon ayon sa pagkakasunud-sunod.

MGA PAGPAPALAWIG NG ARALIN

PAGGAMIT NG MGA SIPI

“Kung hindi alam ng isa kung aling daungan ang pupuntahan niya, walang hangin ang makakatulong.”

Sabihin sa mga estudyante na ilarawan ang sipi na ito (marahil sa pamamagitan ng pagpapakita ng isang barko na may label na isang desisyon na tinataboy ng iba't ibang hangin). Ipakita ang mga guhit o hilingin sa mga estudyante na ipaliwanag ang mga ito sa maliliit na grupo.

PAGGAMIT NG TEKNOLOHIYA

Pumili ng isang palabas sa telebisyon na may makasaysayang tema o ekolohikal na tema. Pumili ng isang halimbawa ng paggawa ng desisyon na inilarawan sa palabas. Sabihin sa mga estudyante na gumawa ng mga flowchart ng halimbawa batay sa proseso ng paggawa ng desisyon.

Sabihin sa mga estudyante na talakayin ang mga flowchart sa maliliit na grupo.

PAGSUSULAT SA IYONG JOURNAL

Sabihin sa mga estudyante na sumulat tungkol sa isang desisyon na kailangan nilang gawin sa malapit na hinaharap. Dapat tukuyin ng mga estudyante ang problema at ipaliwanag kung bakit maaaring mahirap gawin ang pipiliin. Dapat pumili ang mga estudyante ng isang paksa na maaari nilang talakayin sa kanilang mga kaklase.

Hilingin ang mga estudyante na magsumite ng isang pangungusap na paglalarawan ng problema na kanilang natukoy. Sabihin sa klase na talakayin ang mga uri ng problema na lulutasin.

PAGTUGON SA IBA'T IBANG ESTILO NG PAGKATUTO

Ipaliwanag sa mga estudyante na ang mga mnemonic device ay mga pamamaraan sa pagtulong sa memorya. Bigyan ang klase ng halimbawa ng isang mnemonic device.

Hatiin ang mga estudyante sa mga grupo. Sabihin sa bawat grupo na lumikha ng isang mnemonic upang matulungan ang mga estudyante na matandaan ang proseso ng paggawa ng desisyon (hal., “Ang mga nahihilo na gator ay hindi laging gumagawa ng mga pagpipilian.”). Sabihin sa mga grupo na ibahagi ang kanilang mga mnemonic device sa klase.

TAKDANG-ARALIN

Sabihin sa mga estudyante na subaybayan ang mga balita na naglalarawan ng mga pagpipilian na gagawin ng mga lokal, estado, o pambansang opisyal ng pamahalaan.

Hilingin sa mga estudyante na magkaroon ng isang talaan ng kanilang mga kuwento at sumulat ng maikling parapo na nagbubuod sa bawat desisyon na ginawa, kasama ang mga nabanggit na dahilan para makagawa ng mga desisyon pati na rin ang mga nakatagong tatalakayin.

MGA KARAGDAGANG RESOURCE

Sabihin sa mga estudyante na magsaliksik tungkol sa isang kamakailang desisyon na ginawa ng pangulo o ng isa pang pulitiko.

Sabihin sa mga estudyante na iulat ang proseso na maaaring ginamit sa paggawa ng desiyon na ito.